

Misjoniteated

Nr. 11

Talinnas, 1932

11. aastakäik

Palwefogudus.

„Wõidku, palwefogudus, jind niid püha õli!“ on üks laul meie lauluraamatus. Kui meie jeda laulu laulame, siis peame endilt tõsiselt küsima kui tahame otsekohejed olla: „Kas meie oleme ka tõesti palwefogudus?“ Nende mõtete juures wiibida on meie väga tarwilik.

Meie teame kõik, et oleme jõudnud kõigi asjade otsale, ja siiski mul on tundmus, et paljud meist ei mõista, mis see tähendab, olla maailma lõpul ja elada wiimseil päewil. Seda tõsidust usus mõista, tähendab niipalju kui ehmunuda kõigest jüdamest ja ärgata leiguse ja lodemuse unest, et saada walmis oma õndsust muretseda kartuse ja wäristusega; et hakata paluma ja palwetama kõige tõsidusega, kõigest jüdamest, et Jeesust leida, sest ta on ju töotanud, et kui meie teda kõigest jüdamest otsime, siis annab ta end armuliseks leida.

Enne lahkumist jüngerite hulgast Jeesus käskis neil Jerusalemma jääda kuni tema Isa neile tööluse täitnud. Ei wõi olla, et jüngeritel sel ajal weel oleks olnud see tõsidus wõi ka ainult mõiste sellest, mis see tähendas; sest nad pidid paljudest lähema minewiku kohutawatest ja ka rõõmustawatest juhtumistest weel täiesti sisse wõetud olema, kui et nad oleksid wõinud ette näha wõi teada, mis neile juhtub. Kas meie wõime, kui wõtame endale wähe aega järele mõtlemiseks, end asetada tollesse aega, nendesse olukordadesse ja vähemalt tolleaegsete Jeesuse jüngerite ja järelläijate meeleollu? Ka see paistab mulle wõimatu olewat ilma oma läbieluta — olgu siis, kui Jumal jeda nägemises näitab wõi meile jügowat arusaamist selleks annab, ja selleks on tarwis püüwat palwet, jüdamlikku palwet, kuni meie palwe on läbi tunginud meie jõuetuse, kahtluse ja uskmatusse kõige paksimatest pilwedeft kõigearmulisema armuaujarje ette.

Jeesus ei õelnud oma jüngeritele mitte midagi palwetamisest; ta ütles ainult, et nad peawad Jerusalemmas ootama kuni saawad wäe ülevalt. Ometi õeldakse, et pärast Jeesuse nende nähese taewasse minemist, nad palwetasid tema poole ja lahkusid sellest väga suure ime jündmuskohast juure

rõõmuga, kiitsid ja austasid Jumalat iga päew templis. Kas ei anna see mitte mõelda meile, kes on kõigi asjade otsa lähedal, kes õige pea on weel palju suurema, koledama ja ka rõõmustawama jündmuse pealtnägijad, kui need jüngerid nägid, kes tooford kuulsid walgete riietega mehi kuulutama: „Seesinane Jeesus, kes teist on üles wõetud taewasse, see peab tulema seltsamal kombel, kui teie teda olete näinud taewasse ära minewat.“ Ja kuidas tahame meie jeda jündmuse oodata? Kas meie ka juudame juba niid iga päew palwes olla, pühhal hingamispäewal kokku tulla kui aukartlik palwefogudus, ilma jutuaamiseta, ilma edasi-tagasi jõelumiseta koosolekul, mis ei ärata mitte muljet, et Jeesus on meie keskel? — Ta peab muudu kurb olema; — aga ta on pidanud jeda juba tihti olema meie meeletuse, arusaamatusse, leiguse ja ükskõiksuse pärast hingamispäewa pühitsemises ja teiste pattude pärast, mis meie enda juures ei ole näinud ega paljastanud, meie pahad, külgeharjunud ja kahelepanemata harjumused ja kalduwused, mis teda nii väga kurwastawad ja meist eemaldab selle ajemel, et meie teda aukartlikkusega, ühe jüdamliku igatjusega tema tõelise ligioleku järele püha Waimu läbi endale ligemale tõmbajime, mis meid peaks äratama, et meie wõikjime näha, mis meile tarwis on, et kosutada ja rõõmustada wäsinuid, purustatud jüdameid, et me walmis olekime nagu need jüngerid, tema poole palwetama, teda kiitma ja kõigest jüdamest tänama, et meie wääriliseks saaksime, end ette walmistama pitseeritud saamiseks. Praegu on juba neli inglit neljas maa nurgas tuuli hoidmas, et nad mitte enneaegu lahti ei puhkaks. Kes teab aga, millal need neli tuult lahti lastakse. Kes meist saab siis pitseeritud.“

Kui meie nii edasi tuigerdame nagu jenni, siis möödub meile see väga tähtis ajapunkt ja meie hirmuga märkame, et oleme kui rumalad neitsid, kes ikka arwasid, et neil on weel aega. Paulus on Ford ütelnud: „Mõningad ei tea ühtegi Jumalast; jeda ütlen ma teile häbiiks“. Seesama Paulus peaks ka weel niid üles astuma, et jeda

sama meile öelda. Kas meie ei teeni ära seda etteheidet? Meie ei saa teifiti kui peame teadma, et meie võime end tunda jennisest wiljast. Oh, armsjad öed-wennad, palwetage, palwetage, mitte ainult waewalt weerand tundi hingamispäewal, nagu kahjuks seni see wiifiks on olnud.

Jeesus kurwastas, teda puudutas see väga ja pidi suurt südamewalu walmistama, kui tema omal örarääkimata raske tunnil pidi oma jüngreid kolm korda üles äratama: „Kas teie ei suuda minuga tundigi walwata?“ Kas suudame meie nüüd ühe tunni walwata või ei ole meil sugugi aega? Kas meie peame ikka kiirustama ja kella käes hoidma, et meie sinna ja tänna ei jää hiljaks? Kas on Jumala poolt pühitsetud hingamispäew selleks, et meie aega wõtame koosolekule tulla ja pika nädala järele vähemalt üks kord oma südamesse waadata, et seda ära tunda, kes meid tänapäewani weel omas otjatu pikimeeles ja armus on hoidnud, kes kõik meie patud andeks annab ja kõik meie pahandused parandab, kes meid kroonib armu ja tõega, keda meie südamest täname ja palume, et ta meid walgustaks, et meie võime tema abiga end puhastada ja et ta meile annab oma püha Waimu. Ta on ka ütelnud: „Palju enam annab teie Isa taewas püha Waimu neile, kes teda paluwad.“ Ärger olgem laisjad ja mõtetud palwes ja palumises; see oleks meie hukatuses. Iga päew peaksite enesele wõtma tunni või ka poole, kõiksiks palweks ja palumiseks meie kõikide eest, kõikide kohtlaste hingede eest, kes on weel nüüd mitmesugustes kogudustes ja kirikutes laiali üle maailma, et need saaks kogutud, ja kõikide nende eest, keda peaks wõidetama meie wastaste hulgast; et Jumal halastaks kõige kadunud maailma peale, et mitte niipalju miljoneid ei lähaks hukka; et Jumal kiiresti teeks selle, mis peab tehtama; et meist igatsufega oodatud armas kuningas wõiks pea tulla ja oma auilmumiseiga kuradi tegudele otja teha maa peal ja meie wõiksite igawikus Issandaga olla.

Nednik ütles oma wiinamäe isandale: „Issand, jäta seda weel jekski aastaks, jenni kui ma tema ümber saan kaewanud ja sõnnikut pannud, ehk tema wahest wilja kannaks; aga kui mitte, siis raiu teda pärast maha.“ Puu oleme meie, iga ükssil meist. Rehsti on meil küll; need on wormid, külmad seabeldised ilma waimueluta. Kus on meie waimuwili? Kas me oleme ümber pöörnud? Kas meie oleme uuesti sündinud weest ja waimust, või kujutame seda ainult enesele ette? Kas meie petame end waleweendumiseega nagu rumalad neitsid, kes nähtawasti sellest ei hoolinud, et neil wõis puududa nimelt õli. Meil puudub see täiesti. Kui paljud on siiski enesefindlad ja ei mõtle sugugi sellele, et meid ootawad weel väga suured katastroofid, läbiatsumise raske ajad, mis peawad üle maailma tulema. .Slm. 3, 10.

Kes meist küll usub, et meil weel üürisest aegast kestab armuaeg? Ma palwetan juba kauemat aega enda eest, kõikide kohtlaste inimeste eest meie ümbruses ja kus nad ka iial wõiwad olla, et armuline Jumal meile laseks seda korda minna; et ta meie kogudused enda auks puhastaks, mis juba ammu on töötatud; et ta meid kõiki õnnistaks oma töötatud püha Waimuga, et meie mitte hiljaks ei jääks ja aega ära ei wiidaks. Olgem kõik temaga ühenduses. Paul 91.

L. M.

Mida meie usume.

(Särg.)

13. Issanda hingamispäew.

Meie usume, et seitsmes nädalapäew, mis Paradiisis Jumalast seati, on rahupäew, mida meie kui kristlased Uue testamendi järele peame pühitsema. Kristus ja apostlid on seda päewa pidanud ja mitte muutnud. Kui Jumal kuue päewaga taewa ja maa oli loonud, siis hingas ta seitsmendamal päewal. Pärast puhkamist ta õnnistas ja pühitses seda päewa: „Ja hingas seitsmendal päewal kõigest omast tegemisest, mis ta oli teinud. Ja Jumal õnnistas seitsmendat päewa ja pühitses teda, et tema siis oli hinganud kõigest omast tegemisest, mis Jumal tehes oli loonud.“ 1. Moos. 2, 2. 3. Seitsmendal päewal hingas Jumal. Oma puhkuse lõpul õnnistas ja pühitses ta seda päewa, s. t. ta eraldas iga eelolewa seitsmenda päewa inimesele tema puhkuseks. Sellepärast on see tema õnnistatud ja pühitsetud puhkepäew. Meljas käsi piibli järele märgib ära ka põhjuse, miks me peame pidama seitsmendat päewa ja mitte ühte seitsme hulgast: „Mõttele hingamise päewa peale, et ja seda pühitsed. Kuus päewa pead ja tööd tegema ja kõik oma tegemist tegema. Aga seitsmes päew on hingamise päew Jehowale sinu Jumalale, siis ei pea ja ühtegi tegemist tegema, ei fina, ei su poeg ega su tütar, ei su sulane ega su ümardaja, ei su lojus ega su wööras, kes su wärawais on, sest kuue päewaga on Jehowa taewa ja maa teinud, mere ja kõik, mis nende sees on, ja ta hingas seitsmendamal päewal, seepärast õnnistas Jehowa hingamise päewa ja pühitses teda.“ 2. Moos. 20, 8—11. Meie usume, et hingamise päew on seatud enne Siinai mäel käjuandmist. Kui Issraeli rahwas kõrbes mannat sai, ütles Mooses: „See on, mis Jehowa on rääkinud. Homme on hingamine, õige püha hingamise päew Jehowale.“ 2. Moos. 16, 23. 28.

Kui Kristus oli maa peal, ütles tema, et hingamise päew on määratud inimese jaoks. Mark. 2, 27. Inimesena ta on ka hingamise päewa pidanud. Luk. 4, 16. „Seepärast jünnib küll head teha hingamise päewal.“ Mat. 12, 12.

Meie usume, et apostlid on pidanud õpetuse ja eeskujuga sedasama päewa, mida Kristuski rahupaewana pidas. „Aga Paulus läks oma komba järele sisse nende juure ja rääkis neile kolmel hingamise päewal kirjast“. Apt. 17, 2. „Ja tema õpetas koguduse lojas igal hingamise päewal ja meelitas Juuda ja Kreeka rahwast uskuma.“ Apt. 18, 4.

14. Kristuse wastane.

Meie usume, et pühas kirjas ettekuulutatud Kristuse wastane ei ole tulemas, waid ta on juba tulnud. Kõik prohwetikuulutused, mis temast räägivad, ijeloomustawad paawsti wõimu. Temast öeldakse, et ta on „patu inimene“, „ärarikkumise poeg“, „kes wastu paneb ja ennast ülendab üle kõige, mis Jumalaks ehk Jumala teenistuseks hüütakse, nõnda et tema otsegu Jumal Jumala tempelis istub ja näitab iseennast, otsegu peaks tema Jumal olema.“ 2. Tes. 2, 3. 4. Prohwet Laa-niel ütleb temast: „Ta wõtab Kõigeförgema wastu sõnu rääkida.“ Tan. 7, 25. Mil määral on paawsti wõim seda teinud? Paneme tähele mõne nime, mis paawstid kunagi endale on wõtnud: „Pühadus“, „Jumala Poja asemik“, „Meie Jumal Paawst“, „Teine Jumal maa peal“ j. n. e.

„Ta wõtab Kõigeförgema pühastid raskesti wawata.“ Tan. 7, 25. Mil määral on see ettekuulutus paawsti wõimus täide läinud? Kes kirikuajalooga wähegi tuttaw, on selles kindel. Paawstlik kirik on kaua aega pidanud halastamatut tagatijamist nende wastu, kes tema filmis olid ususalga-jad, ketserid. Brantfussmaal üksi peab olema miljon waldenserit ära häwitatud. Tarwitati abinõusid, mis weel üldse wõis leida. Tuleriidad ja wõlad annawad sellest tunnistust.

„Ja tema mõte on, seatud aegu ja kohtuwiisijid teist wiisi seada.“ Tan. 7, 25. Kas paawsti wõim on ka selle prohwetikuulutuse täide saatnud? Wõetagu kätte katoliku katekismus, sealt wõib leida, et teine käsk on wälja jäetud, et piltide kultusele teed tasandada. Kümnes käsk on kahets jaotatud, et armu täis teha. Neljas käsk, mis hingamispäewa õpetab, on wälja wõetud ja efinese nädalapäewa käsk asemele pandud. Meie usume ka, et AIm. 17, 1—6 paawstide tegevuse kohta käib.

15. Kristuse teine tulemine.

Meie usume Kristuse isiklist jälletulekut. Kui ta teiskord ilmub, siis ta ei tule maa peale, waid tuleb pilwedel ja wõtab usklikud enese juure. Selle jälletuleku puhul tõusewad õiged surnud uiles ja õigeid elawaid muudetakse. Need mõlemad wõetakse Issanda poole uiles. Elawad hõelad saawad suurest aulikkusest, mis Kristuse tulemist saa-

dab, surma. Kõik hõelad jääwad hauda kuni teise ülestõusmiseni. Meie usume, et Kristuse tulemine on igale poole nähtaw. „Kõik filmad peawad teda nägema, ka need, kes teda on läbi pihtnud.“ AIm. 1, 7.

Jeesus on seda selgesti ja arusaadawalt õpetanud. Ta ise ütles: „Seft see peab sündima, et inimese Poeg tuleb oma Issa au jees oma inglitega ja siis tajub tema igaihe kätte tema töö järele.“ Mat. 16, 27. Jüngrid olid kurwad, kui ta neile ütles, et ta nende juurest ära läheb. Et neid trööstida, juhtis nende pilgu enda tulemisele ja sinna, kus on pühade eluasemed: „Teie süda ärgu ehmatagu mitte; uskuge Jumala sisse, siis usute teie ka minu sisse!.. Ja kui ma saan läinud ja teile iseme walmistanud, siis tulen mina jälle ja tahan teid enese juure wõtta, et teie ka olete, kus mina olen.“ Joh. 14, 1—3.

Ennistegija pani sellele väga rõhku, et seda tähtsat õpetust selgeks ja arusaadawaks teha. Pilwedes pidi see sündima: „Ja siis näewad nemad inimese Poja tulewat pilwes suure wäe ja auga.“ Luf. 21, 27. Jüngrid olid tema taewamineku puhul juures, kui nende meister nende filmade ees pilwes ära wõeti. Raks mahajäänud taewaliist olewust ütles: „Seefinane Jeesus, kes teilt on uiles wõetud taewasse, see peab tulema seltsial kombel, kui teie teda olete näinud taewasse ära minemat.“ Apt. 1, 11.

Püha kiri õpetab ja meie usume, et Kristuse tagasitulekul leiab aset muutmine: „Seft seda ütleme meie teile kui Issanda sõna, et meie, kes meie elame ja üle jääme Issanda tulemise ajani, ei pea nende ette jõudma, kes on magama läinud. Seft et Issand ise tahab maha tulla taewast sõjakisenda-mise, peaingli heale ning Jumala pafunaga, ja kes Kristuse jees surnud, need peawad uiles tõusma esmalt, pärast peab meid, kes meie elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilwede sees kistama Issanda wastu taewa poole; ja nõnda peame meie ikka Issandaga olema.“ 1. Tes. 4, 15—17.

Meile kõigile, kes ei ole ewangeeliumi järele elanud, ei ole Issanda tulemine mitte termitataw, sest nad ei suuda tema palet näha ilma wigaga saanata ja suremata. Ta tuleb ja „tuleleegiga maffab nende kätte, kes Jumalat ei tunne, ja kes meie Issanda Jeefuse Kristuse armuõpetuse sõna ei kuule; kes peawad nuhtlust kannatama, igawest hukatust, ära heidetud Issanda palgest ja tema wäe aust.“ 2. Tes. 1, 8. 9.

Jumala lastele ei ole Issanda tulemine mitte hirmuks waid rõõmuks. „Siis ütlewad nemad sel päewal: Waata, see on meie Jumal, keda meie oleme oodanud, ja tema peastab meid; see on Jehoowa, keda meie oleme oodanud, olge väga rõõmsad ja rõõmustagem tema ärapeastmise pärast.“ Jes. 25, 9. „Mina lähen ära, ja tulen jälle teie

juure. Kui teie mind armastaksite, küll teie siis oleksite rõõmjad," ütles Jeesus. Joh. 14, 28.

Meie usume, et Issanda tulemine on ligi; juured märgid on juba kõik täide läinud ja nüüd kuulutatakse ewangeeliumi Issanda tulemisest. „Mõnda ka teie, kui teie jeda kõik näete, siis tundke, et see ligi on ukse ees.“ Mat. 24, 33. Waata ka Luf. 21, 25—28.

Meie usume ka, et päewa ega tundi ei saa kindlaks määrata. „Aga sest päewast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidki taewas, kui aga minu Issa üksi.“ Mat. 24, 36. Tema lastele on öeldud, et nad peavad walwama ja paluma. Mark. 13, 33. Edasi öeldakse neile, et neil ei ole tarwis olla pimeduses: „Aga teie, wennad, ei ole mitte pimeduses, et see päew teid peaks kui waras finni jaama.“ 1. Tess. 5, 4.

(Särgneb.)

Õigete palk.

„Siis wastas Peetrus ja ütles temale: Waata, meie oleme kõik maha jätnud ja sinu järel käinud, mis meil nüüd sest on?“ Matt. 19, 27. See küsimus pesitseb ka täna weel paljude südames, ja on ka päris õige, et me Jumalalt küsime, mida me saame selle eest, et me teda teenime. Ma ei taha selle juures rahulduda inimeste arwamistega, mida nemad usklikkude palgaks nimetavad, waid meie küsime seda otsekohe Jumalalt. Õigete palk on väga suur. Ei ole midagi maailmas, millega wõiksime wõrrelda õigete palga. Ükski prohwet ega apostel ei ole ialgi püüdnud seda selgitada. See on nõnda suur, et selle maailma warandused ei ole midagi õigete palgaga wõrreldes. Siin maa pääl on kõik ajalit, kaduw ja raskustega ühenduses. Jeesus ütleb, et õigete palk on igawene elu.

Kas suudame omale igawest elu ette kujutada? Maailmas on kõigil asjul lõpp ja seegi ainult aru korral hää. Aga mis tähendab elada igawesti, lõppematult Jumala juures? Sääil ei tunta leina, waewa, surma ega pisaraid. Sääil ei tarwitse meil ialgi üksteisest jäädawalt lahutada. Kas suudame seda õieti mõista? Ei! Prohwet ütleb: „Sääil saab meie suu täis naermist olema“. Üks teine prohwet tahtis seda elu wõimalikult arusaadawalt wäljendada ja ütles: „Sest otsegu ühe puu päewad on, nõnda peawad mu rahwa päewad olema“. Nemad ei pea üles ehitama, et teine seal elab, nemad ei pea istutama, et teine neist sööb“. Tähendab, et kõik jääb nende igaweseks omanduseks. Teine prohwet hüüab: „Mis film pole näinud ja kõrw ei ole kuulnud, ja inimese südamesse ei ole tõsunud, mis Jumal on walmistanud neile, kes teda

armastawad“. Taewase elu jaoks ei leia meie mingit wõrdlust siit maailmast. Kõik, mis siin maailmas on, ei wõi meile tõelikk pilti maailma sealset elust. Kõik, mida me siin maakeral Jumala loodusena näeme ja mille läbi me uue maa elu selgitada püüame, on kui waatamise läbi tumeda klaasi kaugusesse. Me oleme küll midagi näinud aga mitte selgelt, mõistawatalt.

Mida Jumal ütleb, jeda ta ka peab. Särgnewalt loeme mõningaid Jumala tõotusi: „Nemad näewad tema palet“. Ilm. 22, 4. „Meie peame olema tema sarnased“. 1. Joh. 3, 2. Ja Jumal tahab ära pühkida kõik weepisaraid nende silmist, ja surma ei pea enam olema, ega leinamist, ega kisendamist ega waewa ei pea enam olema“. Ilm. 21, 4. „... rõõmu on rohkesti su palge ees, lõbusaid asju on su paremas käes lõpmata“. Saul 16, 11. „Ja kuningriik jääb nende kätte igawesti ja igaweseks ajaks“. Tan. 7, 18.

Õed-wennad, see on meie palk. On küllalt põhjust siin lühitene aeg Jumala tõe pärast wõidelda ja raskusi kanda. Wõtke julgust ja saage tugewaks Issandas. T. T. Babienco.

Meie laulufoorid seisiku aja-nõuete kõrgusel.

Elame ajal kus igal ajal põhjalikku teadmist nõutakse. Nõuded meie ajal on väga juured. Mis oli hää 15—20 aasta eest, ei ole jeda teips enam meie päewil. Kui lauljailt kol ajal wähe nõuti, siis praegusel ajal on nõuded mitmekordseks kaswanud. Pääle lauluhääle omamist peab laulja tundma muusikateooriat, peab teadlik olema noodipildis ning omama muusikalist maitset. Loomulikum muusika on laul. Et laul oleks kaunis, peab palju waewa nägema. Nagu juba nimetajin, peab laulja teadlik olema noodipildis, tema foori repertuaar sijaldagu hääd, kunstilist wäärtust omawaid laule ja wiimaks olgu tal ainu hääleseadest. Täna ses artiklis tahaksin, kuigi ruumipuudusel kokkuwõetuna, noodipildi tundmist puudutada.

Suurema osale meie lauljailt on noodipilt tundmatu maa-ala. Kuina muusika on wiie elemendi — rütm, meloodia, diinaamika, tämbri ja harmoonia koostis, siis peab ka noodipilt sijaldama märkmeid wähemagi awalduse kohta igas üksikulemendis. Eeldades, et juurem oja lauljailt algelijemat muusika algõpetust teawad; ei taha ma selle juures peatuda.

Algame rütmiga. Rütmi kätjutada on kõige päält tempo märkmed (Andante, Allegro, largo

jne.), taktimurd ($\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ jne.) painutavad märked (accelerando, ritenuto) noodi kaju (○; ○; ● jne.)

Kõige lihtsam rütm on ühtlane, püsiv liikumis-
pind. Kuid jarnane ühtlane liikumine võib peagi muutuda puijeks, üksluisjeks. Seepärast tarvitab moodne rütmikultuur selle üksluisuse peletamiseks märke nagu: tenuto, poco piu, poco meno jne. Sellega kaob noodi absoluutne väärtus, kõik oleneb tempo märkest. Võtame näiteks laulu 3. L. 640: „Issand, vaat' tuuled on väljas“. Terve laul tuleb laulda kerges, liikuvas tempos. Ühtlane tempo valitseb kuni lauseni: „näed ja, et hukka me lähme?“, milline tuleb märkida kahe tempo märkega accel. ja cresc.), seega paisutada ja kiirendada. Järgmine lause aga tuleb juba esimeses tempos. Koori oja algab iluja pianoga ning hakkab siis sõnadeist: ... „ehk torm küll mäsjab“ ... paisuma ja kiirenema ifka järgeist kuni ta fermaato'l ff-ega püsijama jäeb. Lõpp on endine, rahulik.

Tihti tuleb ette, et kaks paraleelselt liikuvat häält isejuguise rütmi omavad. Üks laulab, näiteks 2 kahesandikku, teine aga triooli (s. o. 3 kahesj. nooti). Kui triool üht ajakõigust ajendab, on ta kerge laulda. Näiteks laulus: „Kui end koguvad“... Koori alguses: „Arvamata, kui liiv“. Sääal langeb triool kolme esimese silbi = ar - wa - ma = pääle, need aga moodustavad ühe weerandi ning see on kerge laulda. Langeks ta aga 2 weerandi pääle, siis tooks see juba raskeji efile.

Viimajena nimetajin veel jünkoope (rõhud takti halwa poole pääl). Siin tuleb hoolega rütmist finni pidada, et laul joovitud iseäralduist ei kaotaks. Näide: 3. L. 1017 viimane rida, kordamisil: „näha jaan ta iludust“.

Meloodia märkimiseks on joonestik, wõti (passi, wiiuli jne.) ja märgid diees, bemol ja bekar. Meloodia alal leiame hoopis kindlamat alust. Raskeji on siin waid neil, kes ei ole wilunud noodi lugemises. Seepärast on siin esimene samm noodi lugemise õpingul tutvuda põhjalikult interwallidega (interwall = kahe heli wahje) Do-mažooris. Interwallide määramisel wõime mõõdupuunks laulude alguji tarwitada.

Näit.:

Suur sekund: „Gallelunja tahan laulda.“

Wäike tertis: „Eks mu kohus ole teha“.

Buhas kwart: „Meil teadmata tund“.

Buhas kwint: „Müüd paistab meile kauniste“, jne., kõigi interwallidega. Kui interwallide tabamine Do-mažooris on kindel, siis ei tekita raskeji üleminef teistesjegi interwallidesje.

Dünaamika märkimiseks kasutatakse sõnade lühendusi ja alguji (Staaliala keeles) (p, f, mf, cresc., dim. jne.). Skeemi keskpunktiks on mf. Siit väljuwad 1) juurtema tugewuse poole mf, f,

ff ja fff ning 2) järjekorralise kahanemise poole mf, p, pp ja ppp. Eriliseft tuleb tähele panna cresc. ja dim., jin patustawad foorid eriliseft. Crescendo-paisumine on enamasti mõne noodi järel nii tugew, et toss lõpeb ehk ta jääb samal tugewusel püsijama. Sama lugu on dim. kahanemisega. Cresc. olgu pikkamööda, ääretu kaju ja dim. lõpmatu kahanemine. Siis oleks weel nimetamiswäärne strigendo (pauis ja kiirenemine koos) ning calando (kahanemine tempos ja dünaamikas).

Sageli domineerib jin üks neist ning see ei anna rahuldawaid tagajärgi.

Tämbri määrab kindlaks esitaja nimetus: sopr., alt, tenor, pass jne.

Sarmonia kasutab jamu atirbuute, nagu meloodia ainult wertikaalselt (meloodias on see horisontaalne). Näiteks on kolmkõla ülesehitatud tertsiist ja kwindist, septakkord — tertsiist, kwindist ja septiist, jne.

Seega oleme lühidalt tähtjamaid punkte puudutanud. Koorijuhtidel jääb kohuseks lauljaid kõigi peenjustesje juhtida. Abiraamatuks wõib tarwitada A. Kujemetja — Muusika-algõpetust — Rahwa-ülikooli kirjastus.

Järgmises artiklis tahajin puudutada meie fooride repertuaari küsimist. Waewa ja tööd tuleb küll näha, kuid tagajärg jaab olema kõrgeklassiline, ilus ja hinge liigutaw laul!

Tartus, oktoobrikuuil.

W. Johanson.

Mõtteid kunstilise külje ja meie foorilaulu üle.

Meie koguduse lehte, „Misjoniteateid“ (nr. 9 — 1932), lugedes leidjin wenna W. Johansonil üsna lühikest, kuid asjaliku kirjutist. Kirjutises ollakse mures meie suuremate laulukooride ettekanete kunstilise külje pärast. Ometi ükskord ka tõjine mure foorilaulu üle, mida ma õieti wiist esimest korda meie ametlikus ajakirjas leian!

Kunstiline külje? Kuidas jeda mõista? Kunstilise külje taotlemisest rääkides ei tohi selle all mõista puhta kunsti harrastamist: n. ü. kunsti kunsti pärast.

Õletame näiteks, et meie liit ehitab mõne kogudusele maja, palwela — kiriku. Sääraste ehituse juures arwestatakse muudugi kõige pealt majandusliste wõimalustega, kasuwusega jne. See oleks ettewõtte majanduslik külje. Siis weel ehituse otstarbekohasusega, ruumide suuruse, arwu ja ajukohaga, ühe sõnaga praktilise küljega. Ning lõpuks, mis wäga tähtis — nagu õde White ka jeda toonitab — ehituse wälise ja isemise arhitektuurilise iluga, ühtlustatud joonte ja wormide maitsega: stiiliga. Ja see ongi ehituse kunstiline külje. Kui Tartu

kirikut ehitati, küüsid koguduse liikmed kõigepealt: kas ehitus saab ka ilus olema? Ja teiseks alles huvitasid neid praktilised ja majanduslikud küljed. Need inimesed ei tunnud ilust hinni sellepärast, et kunstile hoonet pühendada. Raugeltki mitte! Enamal jaol neist, minu teada, oli kunstist ja esteetika (ilu õpetus) seadustest võib olla kõige algelisemad ained. Kuid nad soovisid — nagu see kõigide inimeste hingelaadis juba on — et koht kuhu nad tulevad ühijelt Jumalat kummardama, võimalikult kaunimana välja näeks.

Ka Israeli koguduse telgi ja hiljem Salomoni templi ujulis-kõlbliselt kasvatatav sümbolism — ehituse plaanis ja arhitektuuris — leidis kunstilise väljenduse.

Mii ka adventliikumine, mis püüab ennast õigustada ja maksma panna võimalikult Piibli alusel ei tohiks peale ujulise, kõlblise ja kasvatuslike külgede ja mitmesuguste puht majanduslike ettevõtete kõrval tähelepanemata jätta ilu kunstilist külge. Kunstilise külje eest hoolitsemine meie liikumises, kui ka meie koguduse elus pole nii üks mitte kunsti harrastamine, vaid ainult oja, üks k ü l g meie jumalateenistusest. Mitte maijete kaunde ja majanduse pärast ei tegutses meie liikumise puht ärilised ja majanduslikud ettevõtted. Samuti mitte kunsti pärast ei püstita me oma palvelaid. Ka mitte kunsti pärast ei laula me oma koorilaulle. Vaid Jumala auks ja oma ligemise pärast töötame, laulame, ehitame ja mõtleme. Pühendame Teile wabatahtlikult oma kõige parema, kõige väärtuslikuma ja kõige ilusama, kunstiliselt wiimistletuna.

Ka meie koorilaulmisel on mitu külge. Waatame ainult kaht tähtsamat. — Esimene oleks ewangelisatsooniline külge: laulu mõtte, sõnaline jisu — nagu Piibelgi — peajasjalikult mõistusega tajutaw. — Teine aga — meloodia (wiis) — pole mõistusest ega mõistusega tajutaw. Meloodia on inimese hingelise tunde liigutus. Teda peab hingega aru saama ja edasi andma. Ning ainult läbi tunde ukse pääseb laulu wiis ühes mõttega kuulaja hinge: jüdamesse. Sõnaline jutlus tungib inimese jüdamesse mõistuse kriitiseerimise usjekaudu. Ka laul tungib jüdamesse, kuid esteetilise tunde (ilutunne) ukse kaudu. Kui tahame, et jutlus oleks mõjuw, ning pääseks mõistuse kriitikast takistamatult kuulajasse, siis peame arvestama kõigepealt loogika seadustega. Kui tahame laulu kaudu wiia ewangeliismi ja ujulist hardust otse jüdamesse, siis peame austama esteetika (ilu õpetus) seadusi; teiste sõnadega taotlema laulu kunstilist külge.

Kunstilist külge meie koorilaulus mitte wajalikuks tunnustades, tema wäärtust alahinnates, tähendaks Jumalast loodud inimese hinge loomuliku esteetilise tunde mahajalgamist, ilu wägistamist ning inetuse eelistamist. Loomulikkuse vastu mõit-

lemine ei tooks oodatuid tagajärgi. Mõtlemine ainult kui tagajärjetult on mõeldud minewikus ja ijegi olewikus inimese ujulise tunde ja wabaduse tungi vastu. Ja tung ilu poole on inimese hinges jama ürgne ja kustutamatu nagu wabadusegi järele, ütleb tuntud eesti kirjanik. Truu ja ustaw julane on ka mõistlik ja oskab kajutada inimese hingewäärtusi Jumala auks ja juudab neile õiget jumna anda jumalariigis. . .

Kra nähes kunstilise külje ojalist, kuigi wast mitte teadlikku, taotlemust meie koguduse elus, peafine — eriti meie koorilaulu puhul — tõijemalt mõtlema milliseid teadlikke samme jellel alal teha, et rahuliku jüdametunnistusega ja endise jhikindlusega tulewikule vastu astuda. Enne kui lõpetan, lubatagu mainida — mitmeaastajest ijiklikust kogemusest välja minnes — tähtsamaid tegureid, mille abil mõikime meie koorilaulu kunstilist külge nii ütelda „koduste abinõudega“ ajakohasele tajemele wiia.

1. Koorijuhil peaks olema teatud määral wäljakujunenud muusikaline maitse ja küllaldajed teadmised muusika teooriast.

2. Koorijuhil, et ajakohajel jeista (waata eelmine punkt), peaks wiibima teatud kontaktis muusikalise ilmaga.

3. Et koorilauljate maitset arendada, peaks koorijuhil oma repertuaari walima võimalikult kõrgema muusikalise wäärtusega. Samuti peaks ta lauljaid tutvustama aegajalt muusika teooriaga. Wiimane asjaolu tergendaks ja kiirendaks tuntuwast laulude õppimist.

4. Soowitaw oleks, et koorijuhil oleks aimu hääleseadmijest. Kui mõni koorilaulja on hääleseadmijest erateel õppinud, ei peaks ta seda waka all hoidma, waid kofkuleppel koorijuhiga oma oskust ka teistele edasi andma.

5. Kooris walitjegu kõwa dijtjipliin. Wastaw koori koduford ärju olgu lauljatele peale junnitud, waid ühes lauljatega wälja töötatud ning maksima pandud.

6. Viidul olgu tajuline koorijuhil (muusikajuhil), kes instrueeriks koorijuhite ja koorilauljaid, et jell teel meie koorilaulu wäärtust ig a k ü l g - j e l t tõsta.

Need on mõtted, milliste teostumine on meie oludes ja meie jõududega võimalik. Muidugi mitte pingutuseta!

Mii siis: mitte kunsti kunsti pärast ei harrasta meie; las teewad jeda need, kes tunnewad ennast jelleks kutjutud olewat. Meie elujuhil olgu Jumalas ja tema auks taotleme omas juures liikumises kunsti ainult ühe küljena, nagu arhitekt, kes ujulises harduses ilustab Jumalale pühendatud templi wäljst külge.

Ernst Eller.

E. P. A. Koguduste Eesti Liidu kolmanda loetandi misjonitöö aruanne 1932.

Kogudused ja grupid	Sehete leitamisega diagramm — liitmele loetandis												
	Liitmeid	Strandjaid	Liitlunde	Misjonitule	Röövelitule	Sihtule abi	Kalgerahvitu	Arstide antud	Arstiate	Raamatid	Sihtu sihtitud	Sehtid leititud	Liitmele loetandis
1. Lapa	22	14	190	130	118	91	26	5	344	50	21	622	28
2. Võhvi	12	8	13	15	—	5	2	5	—	—	3	199	17
3. Lääne	30	17	80	64	14	54	16	—	32	64	8	481	16
4. Põlva	5	5	15	22	5	4	—	—	12	—	—	73	15
5. Võõre	15	7	31	38	11	25	8	—	56	—	1	158	11
6. Võõremaa	11	8	132	31	12	16	8	9	12	6	5	120	11
7. Kallima II	208	95	487	413	98	316	163	45	378	68	44	2295	11
8. Nõmme	25	25	74	28	8	5	9	—	—	—	1	216	9
9. Kumu	14	11	27	52	6	32	12	1	—	1	6	130	9
10. Võõre	7	3	—	12	29	7	6	3	10	—	—	50	7
11. Võõre	7	6	3	14	9	6	3	—	52	—	—	51	7
12. Kallimaa	16	13	42	50	2	4	12	—	—	2	1	111	7
13. Pärnu	71	57	213	370	165	361	27	14	102	43	42	477	7
14. Kõrva	16	10	32	249	24	22	22	—	33	—	—	93	6
15. Võõre	15	5	—	50	12	—	—	—	—	3	—	68	6
16. Võõre	34	12	12	92	13	3	19	6	34	14	7	180	6
17. Kõrva	30	14	78	33	4	5	51	1	6	7	—	144	5
18. Võõre	33	14	90	58	5	30	17	1	—	4	—	158	5
19. Võõre	15	13	55	41	11	9	9	—	23	47	3	126	5
20. Võõre	18	9	74	46	10	4	11	3	21	2	1	87	5
21. Võõre	260	153	955	611	275	729	223	36	428	100	77	1265	5
22. Võõre	51	27	96	96	79	43	67	4	46	9	25	189	4
23. Võõre	11	3	—	9	25	—	—	—	—	—	—	48	4
24. Võõre	30	5	40	27	—	10	—	—	3	—	—	113	4
25. Võõre	120	61	355	260	80	192	75	41	30	23	21	508	4
26. Võõre	223	84	205	226	81	126	51	16	116	75	32	847	4
27. Võõre	17	5	—	107	3	3	12	—	17	1	—	47	3
28. Võõre	4	7	18	35	2	147	6	—	—	—	—	13	3
29. Võõre	17	12	38	12	8	93	7	2	—	—	—	56	3
30. Võõre	27	15	64	66	31	15	7	—	2	2	9	76	3
31. Võõre	20	11	20	4	4	—	6	—	9	18	3	31	2
32. Võõre	6	2	28	—	5	—	—	—	—	—	—	10	2
33. Võõre	16	4	4	10	—	—	—	—	—	—	—	24	2
34. Võõre	13	9	45	16	20	31	14	10	3	—	—	32	2
35. Võõre	53	16	80	16	1	49	10	1	2	3	3	54	1
36. Võõre	44	66	46	43	16	94	14	—	14	—	—	52	1
37. Võõre	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38. Võõre	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1629	776	3642	3355	1168	2543	909	203	1785	543	312	9204	6

A r u a n n e p u u d u b

Mõnda meie fogudustest.

Rahverest.

Rahvere õde-wennad on õnnelikud, sest jälle tüki aja järele on neile läinud kuulutaja — wend Aug on nüüd oma perekonnaga Rahveres, kuna ta hakkab seal pidama järjekorralisi koosolekuid ning aitab ka õde-wendi ja õde-wennad aidawad teda.

Õikustänu-töö esimese osa läbiwiimine ei olnud aga jellel aastal Rahveres mitte heal järjel; nähtawasti olnes see juurel määral ära korralduse puudusest, sest juhtivad jõud ja ametnikud polnud oma ülesannet küllalt tõsiselt võtnud ega jeda hiilgawalt läbi wiinud — fogudus oli grupedesse ja linn piirkondadesse jaotamata; linn polnud läbi käidud ega ka käimata ning tahtlikkudel liikmetel oli töö takistatud.

Õssjandal on aga Rahveres palju tublijid töölisi; möödunud aegadel on nad jaawutanud sõrdseni juuri eesmärke ja ka käesolewal ajal waistab neist tööliste majapidajate ustawus.

Kullamaalt.

Kullamaa asub Tallinna-Saapjalu raudtee ääres, Risti jaamast 21 km lõunapoolse. Kullamaa grupe koosneb 16 liikmest ning kuulub Tallinna fogudusse, kuid jellele waatamata on ta peaaegu iseseisew.

Kullamaa õde-wendade usuelust paistab lihtsus, tõelikkus ja jüdamlikkus. Nad wõtawad ustawalt osa hingamispäewakoollist ja awaldawad juurt huwi Jumala tõdede õppimisele.

See õikustänu-töös on awaldanud nimetatud grupe juurt tublidust, eriti on nad minewikus hästi teinud. Nende ümbruskonna inimesed on hoiatatud — neile on wiidud õikustänu-lehti ja Jumala tõde on tehtud teatawaks. Siiski jääb Kullamaal mõndagi joowida hästikorraldatud jüstemaatilise töö asjus.

Õde-wennad siin on tahtlikud ja püüawad töötada aga neil puuduwad nii mõnedki joodjad võimalused, mis on paljudel meie teistel fogudustel. See tahtmise ja püüete juures awab Jumal siiski imelikult teed.

Paidest.

Paide fogudus on üks wanemaid terwes Eestis. Siin on õde-wendi, kes on olnud tões juba kümnete aastate wiiji ja mõned on jelles foguni jündinud. Misjuguise seijukooha wõtawad nüüd need kawa õppinud ja kogunud liikmed jumalariigi töö asjus, jeda näitab tegelik elu ja töö tulemused. Sgatahes lasub siinsetel õde-wendadel oma ümbrus-

konnale wiimase hoiatuskuulutuse wiimijes jama-juur wastutus kui kõigil, jeda Jumal on kutsunud oma tõe juurde...

Paides leidub armastujest ja misjoniwaimust elustatud õde-wendi, kes jumalariigi töö pärast on walmis läbi minema tulest ja weest — weest lähewad nad juba nüüd läbi.

Palwenädalaks.

Sga-aastane palwenädal on Jumala rahwale juureks, õnnistujeks ja jellepärast oodatud ajaks. Tänapäew on see isus aeg 2.—10. detsembrini. Need päewad ei ole paremad mingijugustel wälistel põhjustel, waid tähenduse poolest, mida neile tahame anda jelle läbi, et jellel ajal usklikud ühijelt ja üksikult eriti otijwad taewa Isa armu ja õnnistusi. Õssjand ainult ootab, millal ta wõiks meile jagada oma toja rohkedest andidest ja joota meid oma magusa armu jõega.

Meil on juured wajadused, jelt elame ju lõp-mata tahtjal ja hädaohtlikul ajal. Sga päew wiib meid jündimuste keerises kiiresti lähemale Õssjanda juurele ja kardetawale päewale. Waenlase jõud on kõik ägedas wõitluses tõde kuulutawa rahwa vastu. Me wajame isiklikus elus tõsist ärkamist ja jügewalt muendatud elu, wajame wõitu patu üle. — Raskused, mis tõusewad Jumala töös, et jeda takistada edasi minemises, on ärawõidetawad palwete läbi. Tõsijemalt, hoolsamalt ja jüdamlikumalt peame palwetama nüüd, kui kunagi warem. Keegi, kes tahab olla Siioni mäel, ei tohi jeda aega ükskõik-jelt lasta mööduda. Jumal kutsub igaühte meist tõsisele palwele. Ruttame, et mitte hiljaks jääda!

Käesolew aasta hakkab jõudma lõpule. Õssjand on meid hoidnud ja aidanud raskel ajal; keegi meist pole midagi tema heategemiste vastu. Me wõlgname Lemale palju tänu; me oleme wõlglaste oma kaasinimestele, kes pole weel tõe häält kuulnud. Oma tänu ei wäljenda meie üksi palwetes, waid ka palwepäewade annetes. Meed on kui terve aasta eest toodud tänuohwer meie Õnnistegijale, mis jamal ajal lähewad pimeduses ja jurma warjus olewate walgustamiseks. Siin ei peaks keegi olema kitji, waid näitame, et meie hindame Jumala armastust ja kaitset meie heaks ning anname omalt poolt kõik, mis wõime anda. Awagu helde Isa meie kõikide jüdamed wiimases palwenädala hingamisepäewal, kui on annete kogumine! Õnnistagu Ta meid kõiki nende päewade jookkul rikkalikult, et wõikime uue jõu ja puhta jüdamega vastu minna lõpuwõitlusele!

E. Mey.

Wäljaandja: E. P. Udov. R. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetised saata Mary Saks'ale. Merepuiestee nr. 14-a, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Merepuiestee nr. 14-a, Tallinnas. **Abitoimetaja:** E. Mägi.